

εκδδα

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το Δίκαιο της Ανάγκης

Ασπασία Καραμάνου

Πολιτικός Μηχανικός, Msc

Πολιτική Προστασία, Phd

aspasia.karamanou@patt.gov.gr

www.facebook.com/ppattikis/
www.facebook.com/group/pppatt

Το Δίκαιο της Ανάγκης

Ιδιαίτερος Κλάδος Δικαίου για την αντιμετώπιση έκτακτων επειγόντων και απρόβλεπτων καταστάσεων (πχ **φυσικές ή τεχνολογικές καταστροφές**, πόλεμος, τρομοκρατικές επιθέσεις, απειλές κατά του πολιτεύματος, οικονομικές κρίσεις κτλ).

- ☐ Ενδυνάμωση της εκτελεστικής εξουσίας σε βάρος της νομοθετικής και της δικαστικής
- ☐ Προσωρινές παρεκκλίσεις από τις συνήθεις λειτουργίες της ομαλότητας και της έννομης τάξης
- ☐ Στρατηγικά και Λειτουργικά Σχέδια Αντιμετώπισης

Επίτευξη ευελιξίας και ταχύτητας χωρίς να καταλύεται το Κράτους Δικαίου

Συνταγματικά: Αυστηρή συμμόρφωση της κρατικής εξουσίας με τους κανόνες δικαίου, ως προς τις ενέργειες και τα μέτρα που λαμβάνει για την επίτευξη της εξόδου από μια κρίση

VS

Μη συνταγματικά: Ευχέρεια στην κρατική εξουσία να διαχειριστεί μια κρίση με ταχύτητα και ευελιξία, χωρίς να παρεμποδίζεται από νομικούς κανόνες.

Βασικές Αρχές

Εξαίρετη Απειλή

Δημόσια Δήλωση

Αναλογικότητα

Προσωρινότητα

Νομιμότητα

Δυσκολία στην τήρηση αυτών των βασικών αρχών

«Η επίβλεψη είναι πρωταρχικής σημασίας διότι η πρακτική δείχνει ότι οι σοβαρότερες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων τείνουν να εφαρμοστούν με αφορμή την κήρυξη της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, αφού τα κράτη έχουν την τάση κάτω από το πρόσχημα αυτής της κατάστασης να χρησιμοποιούν την εξουσία ανάκλησης της ισχύος κάποιων διατάξεων για διαφορετικούς σκοπούς ή σε μεγαλύτερη έκταση απ' ότι είναι αναγκαίο» Venice Commission.

Κατηγοριοποίηση Εξαιρετικών Περιστάσεων

Πολιορκίας, Πολέμου, Έκτακτης Ανάγκης, Εθνικής Κρίσης, Στρατιωτικού Νόμου, Φυσικών Καταστροφών, Εξαίρεσης, Έντασης, Εσωτερικής κατάστασης, Άμυνας, κλπ

- **Διπλής Δομής** (Αλβανία, Βουλγαρία, Γαλλία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Λευκορωσία, Λιθουανία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ρωσία, Σλοβακία, Σλοβενία, Φινλανδία)
- **Πολλαπλής Δομής** (Ισπανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Τουρκία)
- **Καμία Διάκριση** (Κύπρος, Μάλτα, Λιχτενστάιν)
- **Έκτακτα Μέτρα** (Ελβετία, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Δανία, Αυστρία, Σουηδία)

[επιστροφή](#)

Σύνταγμα άρθρο 44: «Σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσες και απρόβλεπτης ανάγκης (...)

....εκδίδει πράξεις νομοθετικού περιεχομένου.....

Άρθρο 48: (Κατάσταση πολιορκίας) «Σε περίπτωση πολέμου, επιστράτευσης εξαιτίας εξωτερικών κινδύνων ή άμεσης απειλής της εθνικής ασφάλειας, καθώς και αν εκδηλωθεί ένοπλο κίνημα για την ανατροπή του δημοκρατικού πολιτεύματος (...)

..... μπορεί να εκδίδει πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, για να αντιμετωπιστούν επείγουσες ανάγκες ή για να αποκατασταθεί ταχύτερα η λειτουργία των συνταγματικών θεσμών.

Διάρκεια ισχύος έκτακτων μέτρων

- Καθορισμός μέγιστης χρονικής διάρκειας ισχύος των μέτρων που λαμβάνονται και παράτασης ισχύος αυτών (όταν οι ιδιαίτερες συνθήκες το απαιτούν)

π.χ.

- Στη Μάλτα 14 ημέρες με δυνατότητα παράτασης από το Κοινοβούλιο έως και 3 μήνες,
- Στην Πορτογαλία 14 ημέρες και με δυνατότητα παράτασης (εκτός από την κατάσταση πολέμου που η προθεσμία ορίζεται από νόμο),
- Στην Ισπανία 15 ημέρες για την κατάσταση «Συναγερμού», 30 ημέρες για την κατάσταση «έκτακτης ανάγκης» με δυνατότητα ανανέωσης του χρονικού διαστήματος για άλλες τόσες ημέρες. Η διάρκεια ισχύος για την κατάσταση «Πολιορκίας» καθορίζεται από το Κοινοβούλιο.
- Στη Ρωσία 15 ημέρες, στην Ιταλία 60 ημέρες, την Κύπρο 30 ημέρες
- Στην Εσθονία 30 ημέρες και δυνατότητα παράτασης έως 3 μήνες,
- Στην Φινλανδία η χρονική διάρκεια ισχύος της κατάστασης «Άμυνας» είναι 3 μήνες και 1 έτος για την κατάσταση «Ετοιμότητας»
- 6 μήνες στη Λετονία, τη Λιθουανία και την Τουρκία.
- Στην Πολωνία δεν υπάρχει καθορισμένη προθεσμία για το «στρατιωτικό νόμο» ενώ για την κατάσταση «έκτακτης ανάγκης» η καθορισμένη προθεσμία έχει μέγιστη περίοδο 3 μηνών και μπορεί να επεκταθεί μόνο μια φορά για άλλους 2 μήνες.
- **Καμία αναφορά για τη διάρκεια ισχύος των μέτρων**
- (πχ Αυστρία, Αλβανία Βουλγαρία, Δανία, Φιλανδία, Ουγγαρία, Γεωργία, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σουηδία, Ελβετία κτλ).

[επιστροφή](#)

άρθρο 44:

*Οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση μέσα σε σαράντα μέρες από την έκδοσή τους ή μέσα σε σαράντα μέρες από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο. Αν δεν υποβληθούν στη Βουλή μέσα στις προαναφερόμενες προθεσμίες ή αν δεν εγκριθούν από αυτή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους **παύουν να ισχύουν στο εξής...**»*

Άρθρο 48: (Κατάσταση πολιορκίας)

Η διάρκεια ισχύος των επιβαλλόμενων μέτρων, ορίζεται με απόφαση της Βουλής και δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις 15 ημέρες

Οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου υποβάλλονται για κύρωση στη Βουλή μέσα σε 15 ημέρες από τη σύγκλησή της σε σύνοδο και παύουν να ισχύουν στο εξής, αν δεν υποβληθούν στη Βουλή μέσα στις παραπάνω προθεσμίες ή δεν εγκριθούν από αυτή μέσα σε 15 ημέρες αφότου υποβλήθηκαν»

Συνήθως μικτή ρύθμιση στην αρμοδιότητα κήρυξης της κατάστασης έκτακτης ανάγκης και άσκησης πρόσθετων εξουσιών που επιμερίζεται μεταξύ νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας

π.χ.

- Κήρυξη από τον πρόεδρο και έγκριση από το Κοινοβούλιο (Λευκορωσία, Λιθουανία, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβακία, Αλβανία)
- Κήρυξη από το Κοινοβούλιο και σε περίπτωση που δεν μπορεί να συγκληθεί από τον πρόεδρο και μετέπειτα έγκριση (Σλοβενία, Κιργιστάν, Ουγγαρία)
- Κήρυξη από το Υπουργικό Συμβούλιο και έγκριση από το Κοινοβούλιο (Λετονία και Γαλλία για την κατάσταση «Πολιορκίας»)
- Κήρυξη από την Κυβέρνηση και έγκριση από το κοινοβούλιο (Εσθονία, Ιρλανδία) το ίδιο και στην Πολωνία για φυσική καταστροφή
- Η επίκληση του δικαίου της έκτακτης ανάγκης αφορά το Κοινοβούλιο (Κύπρος)

[επιστροφή](#)

- Απόλυτη πλειοψηφία (πχ Ισπανία και τη Λετονία) ή σταθμισμένη πλειοψηφία των μελών κοινοβουλίου για την έγκριση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης (Ουγγαρία, Κιρζικιστάν, Κροατία, Σλοβακία τα 2/3, στην Ελλάδα τα 3/5 για κατάσταση «πολιορκίας»).
- Ρήτρα απαγόρευσης διάλυσης νομοθετικού σώματος ή επέκτασης της θητείας των μελών ή του προέδρου (π.χ. Κροατία, Βουλγαρία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Ρωσία, Ισπανία, Μάλτα)
- Ανάληψη καθηκόντων κοινοβουλίου από ειδικά σώματα (πχ στη Βουλγαρία η «Μεγάλη Εθνοσυνέλευση» με 400 μέλη έναντι των 240 μελών του κοινοβουλίου, στη Γερμανία και Σουηδία σύσταση μίνι Κοινοβουλίου

[επιστροφή](#)

Αναστολή ή περιορισμός δικαιωμάτων

Απαράβατα δικαιώματα

«Πολυεπίπεδος Συνταγματισμός»

- Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα
- Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
- Σύνταγμα, κλπ

[επιστροφή](#)

Η θέση της δικαστικής εξουσίας: Αιτήσεις που στρέφονται κατά νομοθετικής πράξης που έχει εκδοθεί κατ' επίκληση του **άρθρο 44** του Σ/τος **ασκούνται απαραδέκτως**

*« [...] εφόσον η [...] πράξη νομοθετικού περιεχομένου έχει ήδη καταστεί και μάλιστα αναδρομικώς, [...] τυπικός νόμος, κατά [..αυτής...] δεν χωρεί αίτηση ακυρώσεως»
(ΣτΕ 1250/2003 Ολ)*

*«[...] η κρίση, ως προς το έκτακτο των περιστάσεων και το εξαιρετικώς επείγον και απρόβλεπτο της ανάγκης δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, [...] διότι συνδέεται με την εκτίμηση της ανάγκης του μέτρου, η οποία ανάγεται στη σφαίρα της πολιτικής ευθύνης των οργάνων που, κατά το Σύνταγμα, ασκούν, στην περίπτωση αυτή, τη νομοθετική εξουσία»
(ΣτΕ 2567/2015 Ολ)*

Ρυθμίσεις σε επιλεγμένα κράτη

Ελβετία: Υπερ- συνταγματικές ρυθμίσεις με βάση τη μη – κωδικοποιημένη αρχή της αναγκαιότητας

Γερμανία: Αυστηρή προσήλωση σε λεπτομερείς Συνταγματικές ρυθμίσεις

ΗΠΑ: Διαρκής παραμονή του δικαίου της έκτακτης ανάγκης στο νομικό και πολιτικό σύστημα.

Παράδειγμα: Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα ατομικά δικαιώματα (ΝΔ 53/1974)

Παρεκκλίσεις

- Δεν θεωρείται αναγκαστική ή υποχρεωτική **εργασία**, πάσα υπηρεσία ζητούμενη εις περίπτωσιν **κρίσεων ή θεομηνιών**, οι οποίες απειλούν τη ζωή ή την ευδαιμονία του συνόλου (άρθρο 4).
- Επιτρέπεται η στέρηση της **προσωπικής ελευθερίας** με τη νόμιμη κράτηση ατόμων που δύναται να μεταδώσουν μια **μεταδοτική ασθένεια** (άρθρο 5).
- Ο **περιορισμός** των δικαιωμάτων της **ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής**, της **ελευθερίας εκδηλώσεως της θρησκείας** και της **ελευθερίας της έκφρασης**, όπως τούτο προβλέπεται από νόμο για την **προάσπιση της δημόσιας υγείας ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων** (άρθρο 8, 9, 10, 11).
- Περιορισμός του δικαιώματος της **ελευθερίας μετακίνησης**, όπως τούτο προβλέπεται από νόμο για την προστασία της **υγείας** (άρθρο 2, τέταρτο πρωτόκολλο).

Απαράβατα δικαιώματα σε περίπτωση δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους (άρθρο 15)

- Το δικαίωμα στη ζωή
- Απαγόρευση βασανιστηρίων
- Δουλεία ή ειλωτεία
- Μη επιβολή ποινής άνευ νόμου

Παράδειγμα: Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού

Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΝΔ 2462/1997)

[επιστροφή](#)

Παρεκκλίσεις

- Περιορισμοί στην **ελεύθερη μετακίνηση** για λόγους δημόσιας υγείας, τάξης ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων (άρθρο 12)
- Περιορισμό στην **ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας** για λόγους δημόσιας υγείας, τάξης ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων (άρθρο 18)

Απαράβατα δικαιώματα σε εξαίρετου δημόσιου κινδύνου, ο οποίος απειλεί την ύπαρξη του έθνους (άρθρο 4)

- Το δικαίωμα στη ζωή (άρθρο 6)
- Απαγόρευση βασανιστηρίων (άρθρο 7)
- Δουλεία ή υποτέλεια (άρθρο 8)
- Κανείς δεν φυλακίζεται αποκλειστικά λόγω της αδυναμίας του να εκπληρώσει συμβατική υποχρέωση (άρθρο 11)
- Κανείς δεν καταδικάζεται για πράξεις ή παραλείψεις που δεν ήταν αξιόποινες τη στιγμή της διάπραξής τους. Τίποτα δεν εμποδίζει τη διεξαγωγή δίκης... (άρθρο 15)
- Κάθε πρόσωπο έχει οπουδήποτε το δικαίωμα αναγνώρισης της νομικής προσωπικότητάς του. (άρθρο 16)
- Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας. Αυτό δικαίωμα περιλαμβάνει την ελευθερία να εκδηλώνει τη θρησκεία ή την πεποίθησή του, ατομικά ή από κοινού με άλλους μέσω της λατρείας, πράξεων ιεροτελεστίας. (άρθρο 18)

Παράδειγμα: Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού

[ΦΕΚ 42 Α ΠΝΠ 25-2-2020](#) «Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού»

[ΦΕΚ 55Α ΠΝΠ 11-3-2020](#) «Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του»

[ΦΕΚ 64 Α ΠΝΠ 14-3- 2020](#) «Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της ανάγκης περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19»

[ΦΕΚ 68 Α Π.Ν.Π. 20-3-2020/2020](#) Κατεπείγοντα μέτρα για την **αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης.**

•παρ 1, 4 και 5 του άρθρου 5 (Ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, προσωπική ελευθερία):

1. Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον **δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων** και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη.

.....

****4. Απαγορεύονται ατομικά διοικητικά μέτρα που περιορίζουν σε οποιονδήποτε Έλληνα την ελεύθερη κίνηση ή εγκατάσταση στη Χώρα, καθώς και την ελεύθερη έξοδο και είσοδο σ' αυτήν.**

Τέτοιου περιεχομένου περιοριστικά μέτρα είναι δυνατόν να επιβληθούν μόνο ως παρεπόμενη ποινή με απόφαση ποινικού δικαστηρίου, σε εξαιρετικές περιπτώσεις ανάγκης και μόνο για την πρόληψη αξιόποινων πράξεων, όπως νόμος ορίζει.

****5. Καθένας έχει δικαίωμα στην προστασία της υγείας και της γενετικής του ταυτότητας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία κάθε προσώπου έναντι των βιοϊατρικών παρεμβάσεων.**

****Ερμηνευτική δήλωση:** Στην απαγόρευση της παραγράφου 4 δεν περιλαμβάνεται η απαγόρευση της εξόδου με πράξη του εισαγγελέα, εξαιτίας ποινικής δίωξης, ούτε η λήψη μέτρων που επιβάλλονται για την προστασία της **δημόσιας υγείας ή της υγείας ασθενών**, όπως νόμος ορίζει.

•παρ. 3 του άρθρου 21 (Προστασία οικογένειας, γάμου, μητρότητας και παιδικής ηλικίας, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες)

3. Το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος, της αναπηρίας και για την περίθαλψη των απόρων.

• **παρ. 3 του άρθρου 18** (Προστασία της **ιδιοκτησίας**, ειδικές περιπτώσεις, επίταξη)

3. Ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με τις **επιτάξεις** για τις ανάγκες των ενόπλων δυνάμεων σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης, ή για τη θεραπεία άμεσης κοινωνικής ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη **δημόσια τάξη** ή **υγεία** παρ. 4 του άρθρου 25

• **παρ. 1 του άρθρου 22** (Προστασία της εργασίας)

1. Η εργασία αποτελεί δικαίωμα και προστατεύεται από το Κράτος, που μεριμνά για τη δημιουργία συνθηκών απασχόλησης όλων των πολιτών και για την ηθική και υλική εξύψωση του εργαζόμενου αγροτικού και αστικού πληθυσμού. Όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από φύλο ή άλλη διάκριση, έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας.

4. Οποιαδήποτε μορφή αναγκαστικής εργασίας απαγορεύεται. Ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με την **επίταξη προσωπικών υπηρεσιών** σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης ή για την αντιμετώπιση αναγκών της άμυνας της Χώρας ή επείγουσας κοινωνικής ανάγκης από θεομηνία ή ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη **δημόσια υγεία**, καθώς και τα σχετικά με την προσφορά προσωπικής εργασίας στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης για την ικανοποίηση τοπικών αναγκών.

• **παρ. 4 του άρθρου 25** (Αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου, προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων)

4. Το Κράτος δικαιούται να αξιώνει από όλους τους πολίτες την εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης.

• παρ. 1 και 2 του άρθρου 106 (Κράτος και εθνική οικονομία)

1. Για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης και την προστασία του γενικού συμφέροντος το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική δραστηριότητα στη Χώρα, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της εθνικής οικονομίας. Λαμβάνει τα επιβαλλόμενα μέτρα για την αξιοποίηση των πηγών του εθνικού πλούτου, από την ατμόσφαιρα και τα υπόγεια ή υποθαλάσσια κοιτάσματα, για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή ιδίως της οικονομίας των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθόριων περιοχών.
2. Η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη

Παράδειγμα: Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού (6)

- a) Υποχρεωτική υποβολή σε κλινικό και εργαστηριακό ιατρικό έλεγχο, υγειονομική παρακολούθηση, εμβολιασμό, φαρμακευτική αγωγή και νοσηλεία προσώπων, για τα οποία υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι μπορεί να μεταδώσουν άμεση ή έμμεσα τη νόσο.
- b) Προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας σχολικών μονάδων και πάσης φύσεως εκπαιδευτικών δομών, φορέων και ιδρυμάτων, δημοσίων και ιδιωτικών, κάθε τύπου και βαθμού, χώρων θρησκευτικής λατρείας.
- c) Προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας θεάτρων, κινηματογράφων, χώρων αθλητικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, ιδιωτικών επιχειρήσεων, δημόσιων υπηρεσιών και οργανισμών, καθώς και γενικά χώρων συνάθροισης κοινού.
- d) Προσωρινό περιορισμό ή αναστολή μετακινήσεων ατόμων ή μέσων μεταφοράς.
- e) Προσωρινή αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων και εισαγγελιών κλπ.

Η περίπτωση της Ουγγαρίας

30/3 Με ψήφισμα της Εθνοσυνέλευσης η κατάσταση έκτακτης ανάγκης κατέστη αόριστη και δόθηκαν αυξημένες εξουσίες στην κυβέρνηση.

Επιφυλάξεις εκφράστηκαν από μέλη του κοινοβουλίου και στην ΕΕ σε ότι αφορά την πιθανή κατάχρηση εξουσίας από την κυβέρνηση και την κατάλυση του Κράτους Δικαίου.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ανακοίνωσε ότι «παρακολουθεί με ανησυχία τις πολιτικές εξελίξεις» στην Ουγγαρία.

Παράδειγμα: Δασικές Πυρκαγιές 2007 (1)

ΠΝΠ ΦΕΚ 205/Α/29-8-2007 «Κοινωνικές Παροχές και Οικονομικές Ενισχύσεις στους πληγθέντες από τις πυρκαγιές» - Ν 3624/2007 (...)

- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΑ 116705/0092/31.08.2007 [...](#)): Έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε μόνιμους κάτοικους και πυρόπληκτους συνταξιούχους του Δημοσίου ίση με τη μηνιαία σύνταξη του προηγούμενου μήνα
- Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΑ ΔΙΠΠ/Φ.ΕΠ. 1/11/οικ. 553/17-1-2008 [...](#) & ΔΙΠΠ/Φ.ΕΠ1.1/12ΟΙΚ.26795/9-10-2008 [...](#)): Διορισμός μέλους οικογένειας θανόντος από τις πυρκαγιές στο δημόσιο
- Εγκύκλιοι (ΙΚΑ [...](#), ΟΑΕΕ [...](#)): Σύνταξη στα άτομα που καθίσταται ανίκανα προς εργασία καθώς και στα μέλη της οικογένειας όσων αποβίωσαν από την ίδια αιτία
- Αναστολή επί 6 μήνες των πλειστηριασμών σε βάρος των πυρόπληκτων, η υποχρέωση καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών προς πιστωτικά ιδρύματα οι οποίες απορρέουν από δανειακές συμβάσεις καθώς και δικαστικών αποφάσεων που διατάσσουν την απόδοση χρήσεως μισθίου (εκτός δυστροπίας) (αρθ. 7)
- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (ΠΟΛ. 1100/29-8-2007 [...](#) & ΠΟΛ. 1102/29-8-2007 [...](#) & ΠΟΛ. 1106/2007 [...](#) & ΥΑ 36579/27.08.2007 [...](#)): Ρυθμίζονται οφειλές προς το Δημόσιο και χορηγούνται κεφάλαια κίνησης σε επιχειρήσεις και επαγγελματίες πυρόπληκτων περιοχών (άρθ. 8)
- Εφάπαξ οικονομική ενίσχυση ύψους 5,000 € για τις πυρόπληκτες επιχειρήσεις (αρθ. 8)
- Πρόσθετες και άμεσα καταβλητέες κρατικές ενισχύσεις για κάθε αγρότη και κτηνοτρόφο από τον ΕΛΓΑ (ανεξάρτητα της διαδικασίας ΠΣΕΑ και συμψηφιζόμενες με αυτές-ταμειακή διευκόλυνση) (αρθ. 11)

Παράδειγμα: Δασικές Πυρκαγιές 2007 (2)

Πρόσθετες άλλες παροχές με ΚΥΑ του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού (άρθ. 12)

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΚΥΑ Φ5/95305/Β3/4-9-2007 & Φ5/95304/Β3/4-9-2007)

- Ελεύθερη **σίτιση** όλων των φοιτητών και σπουδαστών των ΑΕΙ που προέρχονται από πυρόπληκτες περιοχές για το έτος 2007-08
- **Στέγαση** κατ' απόλυτη προτεραιότητα στις φοιτητικές εστίες, για το τρέχον έτος εφόσον η παρουσία των ιδίων ή των γονέων τους υπέστη ζημία από την πυρκαγιά και οι γονείς διαμένουν μόνιμα στην πληγείσα από τις πυρκαγιές περιοχή
- Εφάπαξ **οικονομική ενίσχυση ποσού 1500€** για κάθε προπτυχιακό φοιτητή ή σπουδαστή των ΤΕΙ που διαμένει ο ίδιος ή οι γονείς στις περιοχές που επλήγησαν από πυρκαγιές και εφόσον η παρουσία του ίδιου ή των γονέων υπέστη ζημιά.

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΚΥΑ Π2α/γπ/οικ109463/29-8-2007 ...)

- Οικονομική ενίσχυση 3000€ σε κάθε οικογένεια **μόνιμου κατοίκου** του οποίου καταστράφηκε ή υπέστη ζημία η οικία ή η λοιπή περιουσία για την κάλυψη των πρώτων αναγκών, προσαυξανόμενου με ποσό 1000€ για τις τρίτεκνες και τις πολύτεκνες οικογένειες και για κάθε άτομο ΑΜΕΑ
- Οικονομική ενίσχυση ποσού 10.000 € **ανά νοικοκυριό**, για αντικατάσταση οικοσυσκευής και άμεσα έξοδα επισκευής κατοικίας (κύρια κατοικία και δευτερεύουσα). Σε περίπτωση που ο κάτοικος είναι μισθωτής διαμοιράζεται το ποσό με τον κύριο της οικίας.
- Οικονομική ενίσχυση 8000€ σε πρόσωπα που εξαιτίας της πυρκαγιάς υπέστησαν μόνιμη και μη αναστρέψιμη βλάβη που οδηγεί σε αναπηρία 67% και άνω.
- Οικονομική ενίσχυση 10.000€ στον ή στην σύζυγο ή εάν δεν υπάρχει, στον πλησιέστερο συγγενή θανόντος

Παράδειγμα: Δασικές Πυρκαγιές 2007 (3)

ΛΟΙΠΑ

- Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (ΥΑ 31640/2007 ...): Έκτακτη Οικονομική με τρία μηνιαία επιδόματα ανεργίας σε 9.836 πυροπαθείς εγγεγραμμένους ανέργους του ΟΑΕΔ και δήλωση διαμονής στις περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί πυρόπληκτες
- Υπουργεία Εσωτερικών – Υγείας – Οικονομίας – Δημόσιας Τάξης (ΚΥΑ 47857_2007 ...): Τέλεση των κηδειών των θυμάτων των πυρκαγιών με δημόσια δαπάνη
- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών: Δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να μην εκδίδουν στοιχείο αυτοπαράδοσης με τον αντίστοιχο ΦΠΑ σε περίπτωση που προσφέρουν είδη ή παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες για την κάλυψη των επιτακτικών αναγκών των πληγέντων (ΠΟΛ. 1101/29-8-2007 ...) κα εκπτώσεις από το εισόδημα των φορολογουμένων των χρηματικών ποσών που καταβάλλουν ως δωρεές υπέρ των πυροπλήκτων (ΠΟΛ. 1107_2007)
- Υπουργείο Εσωτερικών – ΥΠΕΧΩΔΕ (ΚΥΑ 5285/Α32 ΦΕΚ Β' 1744/31.8.2007 και ΦΕΚ 2024 Β 15.10.2007 συμπληρωματικό): Οριοθέτηση περιοχών για την αποκατάσταση των ζημιών σε κτίρια από τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2007 σε περιοχές των Νομών Ηλείας, Μεσσηνίας, Λακωνίας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Ευβοίας, Αττικής, Αιτωλοακαρνανίας, Αργολίδας, Μεσσηνίας, Αχαΐας, Λάρισας, Αρτας, Βοιωτίας, Θεσπρωτίας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Φθιώτιδας
- Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΑ 47870/25.8.2007 (ΦΕΚ 1706/τ.Β/25.8.2007)...): Κήρυξη όλης της χώρας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης
- Υπ Εσωτερικών: Έκτακτη επιχορήγηση του στους πυρόπληκτους Δήμους με 300.000€ και 1.300.000€ στη Νομαρχία

Παράδειγμα: Δασικές Πυρκαγιές 2007 (4)

**Συστήθηκε το Ταμείο Εθνικού Φορέα
Εκτάκτων Αναγκών για να καταργηθεί λίγα
χρόνια αργότερα**

- ❖ Τροποποίηση της ΚΥΑ 16729/ΔΚΠ145/14-4/2011(ΦΕΚ667/Β) «Εκκαθάριση του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών (Ε.Τ.Α.Ε.Α.) και διάθεση των πόρων του» (ΒΕΙΩΗ-Χ8Β)
- ❖ Τροποποίηση της αριθμ. 16729/ΔΚΠ145/14.4.2011 (ΦΕΚ 667/Β') κοινής υπουργικής απόφασης «Εκκαθάριση του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών (Ε.Τ.Α.Ε.Α) και διάθεση των πόρων του» (ΦΕΚ Β 2945 - 03.11.2014)

- ☐ Η υποβολή των δικαιολογητικών και ο έλεγχος αυτών έγινε από τις ΥΔΕ (...) μετά την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης, που έγινε μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων ή τη ΔΟΥ, μόνο με αίτηση – υπεύθυνη δήλωση
- ☐ Για τυχόν παρόμοιες οικονομικές ενισχύσεις που είχαν καταβληθεί, καταβλήθηκε η διαφορά ή για μη δικαιούχους αναζητήθηκαν ως αχρεωστήτως καταβληθέντα
- ☐ Η ανωτέρω διαδικασία δημιούργησε αρκετά προβλήματα κατανόησης και ο ΣτΠ εξέδωσε σχετικό πόρισμα τον Ιούνιο του 2010 (...)

**Ευχαριστώ
για την προσοχή σας**